

Batzar - Agiriak

1968 - I - 26

Bilbon, Euskaltzaindiaren etxean, 1968-ko ilbeltzaren 26-an, goizeko 11-etan asi da Euskaltzaindiaren Urre-Eztaietako Lendabiziko Biltzarra.

Bildu dira: Manuel Lekuona buru, Arrue, Diharce, Irigaray, Irigoyen, Labayen, Satrustegi eta Villasante jaun euskaltzaiñak; Altuna, Andrinua, Arenaza, Aresti, Atxa, Azpeitia, Baztarrika (Isidor), Beobide, Berriatua, Berrojaltz, Berrondo, Etxaniz, Etxeandia, Etxenagusia, Fernández Setien, Garmendia (Jon), Gereño, Goikoetxea, Lete, Lizundia, Loidi, Manterola, Aita Mendizabal, Merino Urrutia, Onaindia, Oñatibia, Zubikaray eta Zugasti jaun-andere euskaltzain laguntzailleak, San Martín idazkari dala.

Barandiaran (José Miel), Dassance, Lojendio, Aita Zabala, Etxaburu, Olaizola eta Zatarain jaunak ezin etorria adierazi dute.

Euskaltzainburua laburki mintzatu da nola 1918-garrenean, lehenengo Euskal-Ikaskuntzaren biltzar nagusian, Oñatiko Unibersidadean, sortu zan Euskaltzaindia. Biltzar aretan, izkuntzaren saillekoak Azkue, Urkijo, Olabide, Eleijalde, Txomin Agirre eta abar zirala. Ta orduko oroitzapen laburrak eman ditu.

«Educación y Ciencia»-ko Ministeriotik ofizio bat artu da, esanez, bazutela asmoa aurtengo urterako euskerazko poesi sari bat jaritzeko eta estudiantuko dutela guk egindako eskaria «Orixe» sariari buruz.

Maria Paz Ziganda euskaltzain laguntzaille zanaren ilburukoaren berriak eman ditu A. Irigaray jaunak, esanaz, Inmobiliaria Urbis, S. A.-ren akzioak utzi dituala Euskaltzaindiarentzat, Iruñeko «Banco de la Vasconia»-k aditzera eman duenez. Bere anai Ramon Ziganda (Navas de Tolosa - Pamplona) jaunari eskerrak ematea erabagi da.

Idazkariak «Onena» pentsuak eratu duan Lehen Bertsolari Sari-
ketaren berriak eman ditu, esanez Euskaltzaindiaren babesa eskeiñi diotela, ta maiburuko Euskaltzaindikoak izango dirala. Asmu ori aurrera eramateko gogoan izan direla lehen aldiz puntuaziozko sistema berri bat probatzea eta baita orain etortzen ez ziran bertsolariak ekartzea ere. Ontzat artu izan da.

«Coca-cola»-k aurrentzako eratu duan euskerazko sariketaren berri eman da.

Donostian, Diputazioko «Urkixo Mintegia»-n Euskaltzaindiaren ofizina irikia danaren berria eman da, egunero, goizeko, 10-etatik ordu bata arte irikia izango dana. Beraz, Gipuzkoa, ta batez ere Donostia inguruetakoak bertan arkituko dute beren etxea. Bestalde, ofizina onetatik Lafitte ta Allières jaunekin ar-emanean, «Urkixo Mintegia»-rekin batera eramango dira «Atlas Lingüístico» eta Euskaltzaindiko iztegiari buruzko lanak. Ofizinalako buru bezala izango dira idazkaria, Loidi eta Berrondo jaunak. Santiago San Martín Diputazio-
neko kultura sailleko buruari eskerrak ematea erabaki da lan gela ori utzi digutelako.

Irigoyen'ek eman ditu zenbait berri: euskaldunen estadistika datuak eskariz artu duen karta eta Araba'ko Gobernadoreak euskeraren alde esan dituan itzak, bialdu duen liburu batean irakurtzen danez.

Gero, Aita Baztarrika'k eman du Araba aldean euskerak duen giroaren berri.

Oleaga jaunak adierazi du, zelan aurreko egun batean, igaro dan asteartean, «Euskerazaleak» bazkuna batu dan bere legezko autueran. Eta egin zan batzar nagusian erabagi zala Euskaltzaindiaren ondoan ibiliko dala euskera-ren alde al dan guztia egiteko asmuz. «Euskerazaleak» alkartearen buru bera, Oleaga jauna dugu, ta abegi ona izan du bere eskeintzak.

Aita Patxi Altuna mintzatu da «Alfabetatze taldearen» izenean, egin dan kanpaina berri emanaz, nun eta noiz izan diran kursi-

lloak eta berekin izan diran gastuak. Asierako kursillo oiekin 30.000 pezetako gastuak izan dira. Ontzat artu da guztia Euskaltzaindiak ordaintzua, baiña aurrerantzean auto-finanziatzeko bidea arkitu bear dala, besterik ezean kursilloan parte artzen duten beraiek matrikulaz ordainduaz.

«Xenpelar» bertso-paperen sariketarako lanak artu dira eta erabagitzeko aukerak izendatu dira epai-maiko: Fernando Artola «Bordari», Pedro Berrondo eta Aita Antonio Zabala.

Eta, era berean, «Lizardi» poesia sarirako: Antonio Arrue, Juan Goikoetxea «Gaztelu» eta Juan San Martin izendatu dira epai-maiko.

F. Setien jaunak Gipuzkoako Goyerri aldean nai du «Alfabetatze kanpaina» oietako bat eratu ta izlarien laguntza eskatu du.

Juan Garmendia «Zeleta» jaunak irakurri du txosten luze bat Azkue zanaren gorazarrez ta bere lanen berri emanaz.

Aita Mendizabal mintzo da, urre-etzaiak bide zerbait egin bearra dagoala-ta eskola liburuak eta maixu-maistrak gertatzeko.

Irigoyen'ek dio, Bilbon euskal katedra bat lortzeko bidea dagoala, Diputazioaren laguntzarekin: euskal-historia, linguistika eta deretxo-oral gaien istudiuetarako, Consejo Superior de Investigaciones Científicas'en babespean jarriarik. Eta, orrez gairik, Institutoetan «lenguas regionales» maillan euskera sartzeko bidea ere badala.

Gereño'k beste txosten bat irakurri du euskeraren aldeko ekintza lana nola eraman adieraziz: Batzorde nagusi bat errejionala, probintzi bakoitzean beste batzorde bana, guztiak batean egunkariz, irrataz eta abar euskeraren alderako propaganda eramateko. Institutoetan euskera sartzeko kanpaina, ta era berean ikastolak ugaritzekoa.

Lizundia'k irakurri du beste txosten bat, erakunde bakoitzarentzat batzorde bat eskatuz; adibidez; erakunde batzordea, argitalpen batzordea, jaialdien batzordea ta abar, dena euskeraren zabal-kunderako erriari begira. Eta, «Gerediaga» alkartea gertu omen dago disko ta liburuen feria bat egiteko Durango'n Euskaltzaindiaren izenean.

Idazkariak irakurri du beste txosten bat, urteko billerak (illean beingoak) aal dala Bilbon, Baionan, Donostian, Gazteiz'en eta Iruñen egin bear dirala esanaz, toki bakoitzean, Euskaltzaindiak, bere

izena ta itzala agertzeko eran. Eta, billera nagusi bat, udaran edo udazkenean Oñatiko Unibersidadean. Gero, argitaratzeko bidetan diran zenbait libururen berri eman du ta baita ere Euskaltzaindian bere babesean argitara ditezken beste zenbaitena ere, ta beren artean oraindik argitaratzeko diran Azkue zanaren lanak: *Grankanton arrantzaleak*, *Ortzuri* (nobela) eta *Latsibi*.

Aita Mendizabal bere euskerazko gramatikari buruz mintzatu da, ale bat eman du multikopiatua Euskaltzaindiarentzat, ta nolabait argitaratu bear dala esan da.

Aita Altuna'k dionez «El Mensajero del Corazón de Jesús» gertu dago euskal liburuak argitaratzeko eta nai duenarentzat atea irikiak izango dira.

Loidi jaunak Aritmetika iztegia bukatua ekarri du ortarako izendatua zen batzordearen lendabiziko lana bezala. Ta, Geometria ta Geografia iztegiak ere aurreratuak direla, ta Labayen jaunak bukatu duela teatru iztegia ere. Urre-eztaiak bide, bukatzen dituzten iztegi on berri eman nai dute lenbait-len «Euskera» aldizkarian edo bestelako aldizkariren batean.

Oñatin egin ditekian biltzar nagusian iztegi gaia erabili ditekela esan da.

Aresti'k dio ordua dela euskeraren batasuna seriozki artzeko eta biltzar nagusi orretarako gairik bearrezkoena euskeraren batasuna dala.

Gero, euskeraren batasunari buruz erabagi batzuek artzeko euskaltzaiñak bakarrik, beren artean autatzen dituzten beste norbaitzuek ekiptan arturik, oiñarri batzuek artu bear lituzkeela esan da. Euskalki bakoitza errientzat errespetatuaz, literaturarako euskera batasun bat lortzeko.

Besterik gabe, oi dan otoitzarekin bukatu da biltzarra.

Euskaltzainburua
MANUEL LEKUONA

Idazkaria
JUAN SAN MARTIN